

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej **C.**, so sídlom v **B.**, zastúpenej JUDr. **M. C.**, advokátom v **B.**, proti povinnému **S. H.**, bývajúcemu v **S.**, **o vymoženie 5 092,25 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 7 Er 141/2010, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. decembra 2010 sp. zn. 8 CoE 56/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnej exekútorke návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 5 092,25 € s príslušenstvom. Uviedla, že exekučným titulom je k návrhu pripojený rozhodcovský rozsudok vydaný Rozhodcovským súdom v Bratislave z 21. januára 2010 sp. zn. 224/2009, ktorým bola žalovanému (povinnému) uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni (oprávnenej) 5 092,25 € s príslušenstvom ako aj trovy konania.

Okresný súd Topoľčany uznesením z 1. októbra 2010 č.k. 7 Er 141/2010-25 zamietol žiadosť súdnej exekútorke JUDr. **Z. F.** z 8. marca 2010 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodnutie odôvodnil tým, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok vydaný Rozhodcovským súdom v Bratislave z 21. januára 2010 sp. zn. 224/2009, ktorým bola žalovanému (povinnému) uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni (oprávnenej) 5 092,25 € s 9 %-ným ročným úrokom z omeškania od 1.11.2009 do zaplataenia do troch

dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému (povinnému) bola zároveň uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni (oprávnenej) aj trovy konania. Súd dospel k záveru, že v predmetnej exekučnej veci sa vymáhalo plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy – zmluva o úvere zo 4. augusta 2008 č. X. uzavretá medzi oprávnenou a povinným. Na základe uvedenej zmluvy oprávnená v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytla spotrebiteľský úver povinnému ako fyzickej osobe. Poukázal na zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov ako aj na § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka, smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a na § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Predmetná zmluva obsahuje také podmienky, ktoré treba v zmysle platnej legislatívy posudzovať ako neprijateľné a v konečnom dôsledku za neplatné. Neprijateľné a neplatné je okrem iného (dojednaná cena úveru, nevyváženosť pri porušení povinností zmluvných strán atď.) aj zmluvné dojednanie účastníkov o rozhodcovskej doložke, ktorá nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Povinný nemal možnosť rozhodcovskú doložku si vyjednať. Oprávnená vložila rozhodcovskú doložku do obchodných podmienok a to už i s výberom rozhodcovského súdu. Takáto zmluvná podmienka je neprijateľná podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného, súd žiadosť súdnej exekútky na vydanie poverenia zamietol.

Krajský súd v Nitre na odvolanie oprávnenej uznesením z 30. decembra 2010 sp. zn. 8 CoE 56/2010 uznesenie okresného súdu potvrdil (§ 219 O.s.p.). Uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a dostatočne odôvodnil. V celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, preto sa v odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie ich správnosti. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu doplnil, že rozhodcovskú doložku bolo potrebné uzatvoriť tak, aby bola v súlade s § 53 ods. 1 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Keďže rozhodcovská doložka bola neplatná, rozhodcovský súd nemal právomoc vec prejednať a rozhodnúť. Preto rozsudok vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky nemôže byť exekučným titulom.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie. Navrhla uznesenie odvolacieho súdu a aj súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že súdy oboch stupňov jej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), keď odopreli vykonateľnosť právoplatného a vykonateľného exekučného titulu vydaného v súlade so zákonom. V momente, keď sa oprávnená dovoláva svojho práva voči povinnému na rozhodcovskom súde na základe dohodnutej rozhodcovskej doložky nie je možné, aby sa povinný súčasne domáhal svojho práva, resp. bránil svoje práva na všeobecnom súde. Poukázal na prekážku začatého konania (§ 237 písm. d/ O.s.p.). Dohoda o rozhodcovskej doložke nie je dohodou v prospech, či v neprospech jednej zo strán, keďže nemá žiadny hmotnoprávny rozmer. Podľa dovolateľky súdy nesprávne interpretovali smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ktorej slovenské znenie má nesprávny preklad. Neprijateľnou podmienkou je len taká rozhodcovská doložka, ktorá núti spotrebiteľa riešiť svoj nárok na rozhodcovskom súde, ktorý svoju činnosť nevykonáva v medziach upravených právnymi predpismi. Neobstojí ani argument, že judikatúra Súdneho dvora EÚ vedie k nevyhnutnosti preskúmavať exekučný titul a osobitne rozhodcovský rozsudok, hoci tento nebol napadnutý povinným. Súd nemá nahrádzať pasivitu spotrebiteľa. Oprávnená je toho názoru, že z právnej úpravy nevyplýva oprávnenie exekučného súdu vydať poverenie na vykonanie exekúcie a to ani v prípade, ak podľa subjektívneho názoru súdu bol vydaný na základe neprijateľnej podmienky. Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku neumožňuje exekučnému súdu materiálny prieskum exekučného titulu. Len žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku predstavuje zákonom normovanú výnimku z pravidla účinkov právoplatného rozsudku s presne vymedzenými podmienkami, procesnými pravidlami a osobitným právnym následkom. Poukázala aj na ne/možnosť exekučným súdom preskúmať právoplatné a vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu. Súd nemá právomoc na opätovné vecné preskúmanie úverovej zmluvy (§ 237 písm. a/ O.s.p.).

Povinný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom

(§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie oprávnenej podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej

veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka vady v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/, g/ O.s.p. nenamietala a tieto nezistil ani dovolací súd.

Z obsahu dovolania možno vyvodit', že oprávnená namietala vadu v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p.

Podľa § 7 ods. 1 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy (okrem iného) preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľka právomoc súdov v exekučnom konaní nepopiera. Vyčíta im, že v rozpore so zákonom preskúmali rozhodcovský rozsudok po vecnej stránke, na čo nemali právomoc. Dovolateľka tak namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Ide tak o námietku, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti záverov súdov oboch stupňov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých záveroch založili svoje

rozhodnutia (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2012 sp. zn. 4 Cdo 11/2012).

V prejednávanej veci je nepochybné, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

Dovolateľka vo svojom dovolaní ďalej namietala vadu v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., keď poukázala na prekážku začatého konania.

Podľa § 83 O.s.p. začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie.

Citované ustanovenie vyjadruje prekážku litispendencie – ktorá bráni tomu, aby prebiehalo na súde iné súdne konanie v tej istej veci. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Predmet konania je vymedzený petitom návrhu na začatie konania, základ uplatneného nároku je určený skutkovými okolnosťami, ktorými je petit zdôvodnený. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, táto je daná aj vtedy, ak pôvodný účastník v prvom konaní je vystriedaný právnym nástupcom v druhom konaní; musí byť však označený ako právny nástupca pôvodného účastníka. O totožnosť účastníkov ide aj vtedy, ak účastníci v druhom konaní vystupujú v opačnom procesnom postavení. Litispendencia je procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť, a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí, alebo kedy táto prekážka vznikla. V takom prípade vždy konanie zastaví podľa § 104 ods. 1 O.s.p. Spravidla zastaví konanie o návrhu, ktorý bol podaný neskôr. Prekážka litispendencie môže byť odstránená napr. aj tým, že konanie bude zastavené v dôsledku späťvzatia jedného z dvoch návrhov. Pre posúdenie, či tu je prekážka začatej veci, je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia v neskôr začatom konaní (R 97/2003).

Z obsahu spisu vyplýva, že súčasne s konaním vedeným na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 7 Er 141/2010 vo veci exekúcie oprávnenej spoločnosti C., so

sídlom v B., proti povinnému S. H., bývajúcemu v S., o vymożenie 5 092,25 € s príslušenstvom, na základe rozhodcovského rozsudku vydaného Rozhodcovským súdom v Bratislave z 21. januára 2010 sp. zn. 224/2009, neprebíha/neprebíhalo ťiadne iné konanie na súde, ktoré by túto prekážku spôsobilu. Vzhľadom na uvedené dovolateľkou vytýkaná vyššie uvedená vada nie je opodstatnená.

Oprávnená ďalej namietala vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú dovolateľka videla v tom, že súdy oboch stupňov jej odopreli vykonateľnosť právoplatného a vykonateľného exekučného titulu vydaného v súlade so zákonom. Uviedla, že súdy nemôžu preskúmať právoplatné a vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Po podaní ťiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúma ťiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Prítom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p.

Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, je exekučný súd povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný

prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej. V nadväznosti na uvedené je treba poukázať aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 sp. zn. 3 Cdo 164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

Pokiaľ oprávnený/á v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd **oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. v tomto prípade platnej) rozhodcovskej zmluvy** (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3 Cdo 122/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

V danej veci súdy konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady.

Záverom dovolací súd pre úplnosť k námietkam dovolateľky ohľadne právneho posúdenia veci dodáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie oprávnenej odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Dovolací súd úspešnému povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2012

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová